

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUIJELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 232a

Javaanse nar: Semar op een stokje

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum. Knip de dikke en **spekkoek**-etende **Semar** uit. Bevestig zijn lijf door middel van lijm of splitpennen aan het speelhoutje. Span een wit doek. Zorg voor een lichtbron. 'Selamat malam!' (spreek uit: slammatt malam, 'goedenavond'), zegt de pijs.

Wil je meer te weten komen over het **wayangspel** en internationale (volks)poppentheaterfiguren en -technieken? Raadpleeg het **poppentheater-abc** op www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl. In onze museumwinkel vind je gezelschapsspellen op poppentheatergebied en documentatie die uitnodigt tot de activiteit Zelf eens proberen? Zie ook: **Een handvol (volks)poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard**, een educatieve prenten- en tekstenreeks en de lesbrieven **Wayang en Indonesië**. Illustratie: **Elsje Zwart** (2015). Tekst en realisatie: **Otto van der Mieden**. Veel knutsel- en speelplezier. **Applaus**. Dit document op internet, zie <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak232a.pdf>. Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden.

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doeppakkruijmelkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: daepak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.